

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ
Факультет «Дизайн»
Кафедра «Графічний дизайн»
ОПП "Графічний дизайн"

Кваліфікаційна робота на здобуття СВО «Бакалавр»
ДИЗАЙН АКЦИДЕНТНОГО ШРИФТУ НА ОСНОВІ
РОБІТ АДОЛЬФА СТРАХОВА

Виконала: Кабанець Серафима Анатоліївна
Керівник: канд. мист., доцент Іваненко Тетяна Олегівна
Консультант: доцент ХДАДМ Більдер Наталя Трифонівна

Анотація до проєкту. Роботу присвячено актуальному питанню деколонізації медіапростору, культурної самоідентифікації та розвитку українського шрифтового дизайну шляхом перевисмілення спадщини видатного харківського графіка Адольфа Страхова. Метою роботи є створення акцидентної шрифтової гарнітури «Чорнозем», що поєднує виразність української плакатної графіки 1930-х років із сучасними принципами цифрового шрифтового проєктування. Завдання полягають у наступному: провести детальний аналіз ринку акцидентних шрифтів та визначити споживчі потреби; дослідити графічну спадщину Адольфа Страхова та виділити його провідні стилістичні прийоми; розробити оригінальну художньо-пластичну концепцію шрифту, виконати ескізування та практичну реалізацію знакового складу; забезпечити технічне налаштування шрифтового файлу (піввапроші, кернінг, пасти для фарби); здійснити всебічне тестування та апробацію готового цифрового продукту. Передпроектне дослідження дозволило з'ясувати, що на сучасному ринку типографіки існує гострий дефіцит автентичних українських акцидентних гарнітур із повною підтримкою кирилиці, а цифрові шрифти за мотивами робіт Адольфа Страхова відсутні взагалі, що відкриває широкі перспективи для успішного впровадження нового дизайн-продукту. Дизайн-пропозиція – створення висококонтрастного акцидентного шрифту «Чорнозем» у надсиченому накресленні Black обсягом 252 гліфи. Візуальна мова шрифту базується на метафорі родючого ґрунту і характеризується майже квадратними пропорціями літер, закритими апертурами, вертикальними трикутними засічками, наявністю чотирьох стилістичних сетів (зокрема зі староукраїнськими альтернативами літер «ж», «к», «п») та оригінальних політапаків. У технічну структуру шрифту інтегровано компенсаційні пасти для фарби (ink traps) та оптимізовані кернінгіві класи для забезпечення бездоганного набору у великих кежах від 20 пунктів. Таким чином, розроблена шрифтова гарнітура «Чорнозем» є повністю завершеною, конкурентоспроможним цифровим продуктом, високу художню цінність якого доведено професійною апробацією та відзнакою на Всеукраїнському мистецькому конкурсі графічних робіт «СЛОВО І ОБРАЗ», та першими місцем у номінації "Дисплей шрифти" на міжнародному конкурсі шрифту та каліграфії "Randam", що підтверджує готовність шрифту до інтеграції в сучасний плакатний дизайн, книжкову графіку та вітчизняний брендинг. Ключові слова: акцидентний шрифт, Адольф Страхов, шрифтовий дизайн, кирилиця, латиниця, стилістичні сеті, плакатна графіка, українська ідентичність.

CHORNOZEM

Display font Inspired by
Adolf Strackov works

Stylistic set 1

the quick brown fox jumps over the lazy dog.
THE QUICK BROWN FOX JUMPS OVER THE LAZY DOG!

the quick brown fox jumps over the lazy dog.
THE QUICK BROWN FOX JUMPS OVER THE LAZY DOG!

єхидна, гав, їжак ще й шиплячі
плазуни бігцем форсують янцзи
ЄХИДНА, ГАВА, ЇЖАК, ЩЕ Й ШИПЛЯЧІ
ПЛАЗУНИ БІГЦЕМ ФОРСУЮТЬ ЯНЦЗИ

єхидна, гав, їжак ще й шиплячі
плазуни бігцем форсують янцзи
ЄХИДНА, ГАВА, ЇЖАК, ЩЕ Й ШИПЛЯЧІ
ПЛАЗУНИ БІГЦЕМ ФОРСУЮТЬ ЯНЦЗИ

Stylistic set 2

the quick brown fox jumps over the lazy dog.
THE QUICK BROWN FOX JUMPS OVER THE LAZY DOG!

the quick brown fox jumps over the lazy dog.
THE QUICK BROWN FOX JUMPS OVER THE LAZY DOG!

єхидна, гав, їжак ще й шиплячі
плазуни бігцем форсують янцзи
ЄХИДНА, ГАВА, ЇЖАК, ЩЕ Й ШИПЛЯЧІ
ПЛАЗУНИ БІГЦЕМ ФОРСУЮТЬ ЯНЦЗИ

єхидна, гав, їжак ще й шиплячі
плазуни бігцем форсують янцзи
ЄХИДНА, ГАВА, ЇЖАК, ЩЕ Й ШИПЛЯЧІ
ПЛАЗУНИ БІГЦЕМ ФОРСУЮТЬ ЯНЦЗИ

Stylistic set 3

Щ Ц ц ц → Ш Ц ц ц

Stylistic set 6

Щ Ц ц ц ж ю → Ц Ц ц ц ж ю

Stylistic set 8

к ж → кж

Alternates

А а Я я W w Г → А а Я я W w Г

Ligatures

ff fi m n ll aa → ff fi m n ll aa

Latin Basic
Базова Латиниця

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

Cyrilic Basic
Базова Кирилиця

АБВГГДЕЄЖЗИІЙКАМНОПРСТУ
ФХЦЧШЩЬЮЯ
абвггдеежзиййкамнопрсту
фхцчшщьюя

Numerals
Цифри

0123456789

Punctuation
Пунктуація

! ? ... , ; ; --- ( ) " " " « » ± = @ < > % # * \ / ° &

Ligatures
Лігатури

ff fi m n ll aa

Symbols
Символи

W w f i m n ll aa

Тобі, УКРАЇНО МОЯ,
і перший мій подих

і подих останній тобі

Український
характер

Ukrainian
character

Рідну землю, тривогами краю
Проорав би, як перехліг
В рідях радості небокраїх!

Земле рідна! Тобі одній
Я волів би служити до смері.
До твоїх до прийдешніх днів

Вдотягнутися б хоч рікою.
(Василь Стус)